

Roh Ramalan: Nuntun lan Mulang

Loro Papané Habakuk

Jeff Pippenger

2012-10-15

Loro Tabelé Habakuk 3 saka 95

Pambuka: Dhasaring Rong Tabelé Habakuk

Reroncèn punika sinebut Kalih Papanipun Habakuk. Ngantos sapunika, kita sampun ngrembag sawetawis kayekten saking Bagan 1843 lan 1850, boten kanggé mbélani punika kanthi alkitabiah ing wekdal punika, nanging kanggé netepaken bilih Ellen White nyarujuki kayekten-kayekten punika. Pratelan kita inggih punika bilih manawi panjenengan nampik kayekten-kayekten dhasar punika, ing wekdal ingkang sami panjenengan ugi nampik Rohing Ramalan. Kita kersa ndamel punika kacathet rumiyin.

Tinjauan Sajarah Millerite lan Panggih Tengah Wengi

Ing pawartos kawitan kita, kita sampun ngandharaken sajarahipun para Millerit, tenger-tenger wekdal saking taun 1798 dumugi 1844. Ing pawartos pungkasan kita, kita nyemak kanthi langkung cermat sajarah saking wekdal tundha dumugi panutupaning lawang ing tanggal 22 Oktober 1844, kanthi nandhesaken bilih wekdal punika inggih punika Pambengoking Tengah Wengi. Pambengoking Tengah Wengi mlebet ing sajarah wonten ing Camp Meeting Exeter, 12–17 Agustus 1844, lan lajeng lumampah dumugi 22 Oktober 1844. Wekdal tundha, ingkang kawiwitan ing Maret 1844, punika minangka bagean saking Pambengoking Tengah Wengi lan saking proses panyucèkaken ingkang nyawisaken satunggaling umat supados martakaken pesenipun.

Wingi kita ngarep-arep bisa netepake prakara iki ana ing sajroning ati lan pikiran panjenengan. Kabèh ilustrasi ing Sabdaning Allah ngenani mangsa tundha iku ngandharake bab wekasaning jagad. Ellen White, nalika maringi katrangan babagan 1 Korinta 10:11, ngandika, "Sabèn nabi kuna ngandika luwih akèh tumraping jaman kita tinimbang tumraping jaman nalika wong-wong mau urip." 1 Korinta 10:11 ngandika, "Saiki samubarang iki kabèh kelakon marang wong-wong mau minangka tuladha; lan iku kabèh katulis kanggo pepeling kita, kita kang marang kita wekasaning jagad wis tekan." Sajarah kaum Millerite iku sawijining sajarah bab apa sing bakal kalakon ing wekasaning jagad. Kabèh sajarah Kitab Suci ngenani mangsa tundha lan apa sing tumuli ngetutake iku nggambarake apa sing bakal kalakon ing mangsa tundhane kaum Millerite lan Panguwuh Tengah Wengi. Kita prelu mangerteni prakara-prakara iki awit sajarah bakal kaulang maneh.

2520: Panegesané Ellen White

Kita sampun ngrembag prakawis kapisan ing bagan-bagan punika, sanadyan kita dereng kathah nyebatakenipun. Doktrin kapisan ingkang badhe kita tedahaken bilih Ellen White kanthi cetha ndhukung punika inggih 2520. Kalih presentasi ingkang kapisan kaatur supados nuntun kita dumugi ing ngriki. Sesuk enjing, kita badhe wiwit nimbang Babagan Daily ing Bagan punika.

Ngelingi Pimpinan lan Piwulangé Gusti

Ayo kita wiwiti saka Life Sketches, kaca 196: “Kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep, kajaba manawa kita lali marang dalan kang wis dilakoni déning Gusti nuntun kita, lan piwulange Panjenengane sajroning sajarah kita ing jaman biyèn.” Sawijining prakara siji-sijiné kang kudu diwedeni déning wong Kristen tumrap mangsa ngarep yaiku tiba saka dalan lan banjur kasasar. Prakara kang pantes diwedeni iku dudu ora olèh urip langgeng. Ing kéné, Sister White ngandika yèn kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep kajaba rong prakara. Iki minangka pérangan wacana kang lumrah ing Roh Nubuat sajroning Adventisme, nanging arang banget ana wong kang njlentrehaké tuntunan apa lan piwulang apa kang dipunmaksud déning panjenengané.

Kita bakal nduduhaké yèn “panuntun” kang dipunmaksud déning dhèwèké iku yaiku sajarah Midnite Cry. Ing sajarah Midnite Cry, Kristus nuwun tuntunan ing wektu antarané tundha, rawuhipun lan pawartosing Midnite Cry, sarta katutupé lawang ing tanggal 22 Oktober 1844. Panjenenganipun ngrancang sajarah punika supaya ngasilaké satunggaling umat kang bisa lumebet lumantar pracaya bebarengan kaliyan Panjenenganipun menyang Papan Mahasuci. Kita prayoga rumangsa wedi manawa nganti lali marang sajarah tartamtu punika, uga marang piwulang-piwulangipun.

Kita badhé nedahaké bilih wonten sawijining piwulang tartamtu ingkang ngasilaké Pambengok Wengi Tengah. Piwulang punika sanès ambrukipun Kakaisaran Ottoman tanggal 11 Agustus 1840, ugi sanès kawontenanipun para tiyang pejah, ingkang medal wonten ing sajarahipun Pesen Malaékat Kapindho wonten ing Sajarah Millerite. Piwulang punika inggih sawijining piwulang tartamtu wonten ing Sajarah Millerite ingkang ngasilaké Pambengok Wengi Tengah, papanipun Gusti nuntun, lan kita boten gadhah punapa-punapa ingkang kedah dipunwedèni tumrap mangsa ngajeng kejawi menawi kita nglalèkaké pituduhipun lan piwulangipun.

Kula ngusulaken bilih pralambang saking pitedahipun saha piwulangipun kalihipun punika inggih Sang Sora Pangenget Wengi Tengah. Sumangga kita maos malih pethikan punika saking wahyu kapisan Ellen White: “Ing margi punika umat advent sami mlampah tumuju dhateng kitha ingkang mapan wonten ing pucuking margi. Wonten satunggaling pepadhang padhang kasangga wonten ing wingkingipun ing wiwitaning margi, ingkang malaékat ngandika dhateng kula bilih punika sora panggenget wengi tengah. Pepadhang punika madhangi sadawaning margi, sarta maringi pepadhang dhateng sikilipun, supados piyambakipun boten kesandhung. Manawi mripatipun tetep tumancep dhateng Gusti Yesus, ingkang wonten sakedhik ing ngajengipun, nuntun piyambakipun dhateng kitha, mila

piyambakipun aman. Nanging boten dangu, sawetawis dados sayah, sarta ngandika bilih kitha punika taksih tebih sanget, lan piyambakipun ngantos-antos sampun mesthinipun mlebet wonten ing ngriku langkung rumiyin. Mila Gusti Yesus paring pengkuwatan dhateng piyambakipun kanthi ngangkat asta tengenipun ingkang mulya, lan saking astanipun medal satunggaling pepadhang ingkang ngibar-ngibar nglangkungi golongan advent, lan piyambakipun sami sesorah, ‘Alleluia!’ Liyanipun kanthi sembrana nyélaki pepadhang ing wingkingipun, sarta ngandika bilih sanès Gusti Allah ingkang sampun nuntun piyambakipun medal ngantos tebih mekaten.”

Padha nyangkal Pambengoking Wengi Tengah, lan sajroning gegayutan karo Pambengoking Wengi Tengah, padha mbantah manawa Gusti ora nuntun wong-wong mau ana ing Pambengoking Wengi Tengah. Padha nyangkal tuntunaning Allah ana ing Pambengoking Wengi Tengah. "Pepadhang ing wingkingé wong-wong mau banjur mati, nganti sikilé katilar ing pepeteng kang sampurna, lan wong-wong mau kesandhung lan kelangan pandeleng marang tenger lan marang Gusti Yesus, banjur tiba saka dalan mau mudhun menyang donya ing ngisor kang peteng lan duraka."

Sesambat Tengah Wengi ing Konteksipun

Kita badhé nyawang malih sajarah Babakan Wengi supaya dipunpasang wonten ing konteksipun rumiyin sadèrèngipun kita ngrembag bab 2520.

Saka *The Great Controversy*, kaca 391–395: “Nalika wekdal kang ing kono rawuhipun Gusti kapisan kaajeng-ajeng sampun kalampahan, ing mangsa semi taun 1844,”—punika wekdal tundhanipun, pejah pangajeng-ajeng ingkang kapisan—“tiyang-tiyang ingkang kanthi iman sampun nyumerepi rawuhipun Panjenenganipun, sawetawis wekdal katut ing salebeting mangu-mangu lan boten mesthi. Nalika jagad nganggep bilih piyambakipun sampun kalah babar pisan lan kabukten ngugemi sawijining kapitadosan ingkang klentu, sumber panglipuripun taksih Sabda Allah. Kathah ing antawisipun lajeng nerusaken nelusuri Kitab Suci, nyemak malih bukti-bukti kapitadosanipun lan kanthi teliti nyinau pameca-pameca supados pikantuk pepadhang ingkang langkung kathah.”

Yèn akèh wong nindakaké mangkono, tegesé ana sawatara sing ora. Ing kono ora katulis “wong-wong mau”; nanging “akèh”—ana rong golongan ing kéné. “Kasaksianing Kitab Suci kang nyengkuyung kalungguhane padha katon cetha lan mesthekaké. Tanda-tanda kang ora bisa kliru nuduhaké yèn rawuhipun Kristus wis cedhak. Pangéraning berkah mirunggan saka Gusti, sajroning pitobating para wong dosa lan uriping maneh kauripan rohani ana ing antarané para wong Kristen, wus dadi kasaksian yèn pawarta mau asalé saka Swarga. Lan sanadyan para pracaya ora bisa nerangaké kuciwane, wong-wong mau rumangsa yakin yèn Gusti Allah wis nuntun wong-wong mau ing pengalamané ing jaman kang wus kapungkur.”

Kaajut sajroning ramalan-ramalan kang wis padha dianggep tumrap wektu rawuhipun kaping kalih punika, wonten piwulang ingkang mligi dipunrancang cocog kaliyan kawontenanipun ingkang kebak kahanan boten mesthi lan ngantos-antos, sarta

nyemangati piyambakipun supados ngentosi kanthi sabar wonten ing iman bilih menapa ingkang sapunika taksih peteng tumrap pangertosanipun, ing wektunipun badhe kapratelakaken kanthi cetha.

Ing paragraf iku, kasebut mangkene, “Kasinambung raket karo ramalan-ramalan kang wis padha dianggep déning wong-wong mau minangka kang lumaku tumrap wektu rawuhipun kaping pindho . . .” Ramalan-ramalan apa kang padha diyakini déning wong-wong mau lumaku tumrap Rawuhipun Kaping Pindho? 2520, 2300, lan 1335. Wong-wong mau pracaya yèn katelu ramalan wektu iki kabèh pungkasane ana ing taun 1843, lan iku Rawuhipun Kaping Pindho.

Ing antarané ramalan-ramalan mau ana ramalan ing Habakkuk 2:1–4: “Aku bakal ngadeg ana ing menara pangawasanku, lan mapan ana ing menara, lan bakal nyawang kanggo weruh apa kang bakal Panjenengané dhawuhaké marang aku, lan apa kang bakal dakwangsuli nalika aku ditegur. Lan Pangéran mangsuli aku, pangandikané: Tulisen wahyu iku, lan gamblangna ana ing papan-papan, supaya sing maca bisa mlayu. Awit wahyu iku isih kanggo wektu kang wis katetepaké, nanging ing wekasané bakal ngandika, lan ora bakal goroh: sanadyan katon suwé tekane, tetepa ngentèni iku; amarga mesthi bakal kelakon, ora bakal kendhat. Lah, nyawané wong kang kumaluhuraké awake dhéwé iku ora bener ana ing sajroné dhèwèké: nanging wong mursid bakal urip marga saka pracayané.”

Wiwit taun 1842, pituduh kang kaparingake ana ing wangsit iki supaya "nulis wahyu iku, lan njlentrehake kanthi cetha ana ing papan-papan, supaya wong kang maca iku bisa mlayu," ndadosake Charles Fitch ngupaya nyawisake sawijining bagan kenabian kanggo nerangake wahyu-wahyu Daniel lan Kitab Wahyu. Panyebaran bagan iki dianggep minangka kasampurnaning dhawuh kang kaparingake marang Habakuk. Nanging, ing wektu iku ora ana wong kang nyumurupi manawa ana sawijining panundha kang katon ana ing kaleksananing wahyu mau—yaiku mangsa tundha—kang uga katuduhake ana ing wangsit sing padha. Sawisé kuciwa iku, ayat Kitab Suci iki katon banget wigatine: "Sebab wahyu iku isih tumrap wektu kang wis katetepake, nanging ing pungkasané bakal ngandika lan ora bakal goroh; senajan katon tundha, antengenana, amarga mesthi bakal kelakon, ora bakal tundha. . . . Wong mursid bakal urip marga saka pracayané."

Bagan 1843 lan Roh Nubuat

Ora dadi prekara apa kowé nindakake pagawéan biasa utawa pagawéan sing ora biasa—tetembungan sing digunakaké Ellen White kanggo nyebut pagawéan konferènsi lan pagawéan swadaya, kanthi runtut. Apa waé, manawa kowé lunga menyang pelayanan-pelayanan swadaya sing mimpin ing Adventisme utawa menyang General Conference utawa Biblical Research Institute, manawa kowé takon marang wong-wong mau bab Chart 1843, wong-wong mau bakal kandha, "Ana akèh kasalahan ing Chart iki." Wong-wong mau ora sarujuk karo Ellen White, sing ngandika yèn Gusti nyangga astanipun ing ndhuwur "sawijining kasalahan" ing sapérangan angka ing Chart iki.

Nanging wong-wong mau uga nempatake awake dhewe nglawan Sabda Jahwéh. Ing kitab Habakuk, katulisan bilih sesanti iki “bakal . . . ora goroh.” Sesanti sing para Pionir kuduné pasang ing Chart 1843, lan pancèn wis padha tindakaké, iku minangka panggenapaning Habakuk 2. Iki sesanti sing kudu padha pasang ing Chart iki, lan Habakuk 2 ngandika bilih sesanti iki “bakal . . . ora goroh.” Mulané, nalika kowé ngandika bilih Chart iki “kebak kaluputan,” kowé lagi nglawan loro-loroné, yaiku Rohing Ramalan lan Kitab Suci.

Salah sawijiné pérangan saka pameca Ezékiel uga dadi sumber kakuwatan lan panglipur tumrap para pitados: “Pangandikané Pangéran rawuh marang aku, pangandikané, Hé anaking manungsa, paribasan apa ta kang kokduwèni ana ing tanah Israèl, mangkéné, Dina-dina iku saya kawuwuhan dawa, lan saben wahyu dadi ora kasembadan? Mulané kandhaa marang wong-wong mau, Mangkéné pangandikané Pangéran Allah. . . . Dina-dina iku wis cedhak, lan kaleksanané saben wahyu. . . . Aku bakal ngandika, lan tembung kang bakal Dakucapaké iku bakal kalakon; ora bakal kawuwuhan dawa menèh.” “Wong-wong saka brayat Israèl padha kandha, Wahyu kang dideleng déning wong iku kanggo akèh dina kang bakal teka, lan dhèwèké medhar pameca bab jaman-jaman kang isih adoh. Mulané kandhaa marang wong-wong mau, Mangkéné pangandikané Pangéran Allah; Ora ana manèh tembung-tembung-Ku kang bakal kawuwuhan dawa, nanging tembung kang wus Dakucapaké bakal kelakon.” Ezékiel 12:21–25, 27, 28.

Loro Golongan Wong Kang Nyembah

Gatekna manawa dhèwèké lagi ngandharaké bab rong golongan para panyembah. Dhèwèké ngandika yèn akèh wong, nalika kuciwa iki teka, tetep nerusaké nyinaoni ramalan-ramalan, sing nuduhaké yèn ana siji golongan sing ora nerusaké. Kita bakal oleh pepadhang sing luwih akèh bab bédané loro golongan mau.

Kagenapanipun Habakuk 2:1–4 punika inggih punika Bagan 1843 punika lan Bagan 1850 punika. Malah ing kitab Habakuk, ayat 4 ngandika bilih tiyang mursid badhé gesang awit saking imanipun, lan tiyang ingkang manahipun kaangkat inggil. Punika njlentrehaken kalih golongan tiyang ingkang nyembah. Sajarah Midining Pambengok ngasilaken kalih golongan tiyang ingkang nyembah, lan kalih golongan punika dipunandharaken wonten ing kitab Habakuk.

Ing paragraf sabanjuré, sawisé nyebut Habakuk 2 lan Yehezkiel, dhèwèké ngenali salah siji golongan: "para wong kang ngentèni." Sapa para wong kang ngentèni iku? Yaiku wong-wong kang nggenepi Daniel 12, "Rahayu wong kang ngentèni, lan tekan ing 1335." Golongan iki yaiku para wong kang ngentèni.

Wong-wong kang padha ngentèni iku bungah, pracaya manawa Panjenengane kang sumurup pungkasane wiwit saka wiwitane wis nyawang mudhun ngliwati jaman-jaman, lan, merga wis nyumurupi sadurunge kuciwané wong-wong mau, Panjenengane wus maringi marang wong-wong mau pangandika kang kebak panglipur lan pangarep-arep.

Kula nate nampi telpon saking satunggal sadèrèk putri ingkang sampun makarya wonten ing salah satunggaling nagari Éropa Wétan sawatawis taun. Panjenenganipun aslinipun saking ngriku, lajeng pindhah dhateng Amérikah Sarékat, lan nalika panjenenganipun mangertos pesen punika, panjenenganipun lajeng wangsul malih. Panjenenganipun sampun ngadhepi panolakan, kanthi kulawarga pasamuwanipun ingkang rumiyin ngubungi para pimpinan ing nagarinipun supados "nutup lawang tumrap panjenenganipun." Bubar punika, Gusti mbikak lawang kanggé panjenenganipun supados saged mbagekaken pesen punika dhateng kelompok-kelompok.

Panjenenganipun nelpon ing ésuk iki, ngaturaké bilih salah satunggaling alangan inggih punika prakawis transportasi. Panjenenganipun mbetahaken mobil kanggé lelampahan lan mulangaken pesen punika, nanging boten gadhah dana. Sanalika panjenenganipun dumugi ing papan punika, para mitra saking Amérika Sarékat, awit kasurung déning Gusti, ngintun dana ingkang cekap kanggé mundhut satunggaling mobil.

Iki minangka jinis pangalaman kang dumadi tumrap wong-wong kang kuciwa. Wong-wong mau padha kuciwa, nanging Gusti nuntun wong-wong mau marang Kitab Suci kanggo ngiyatake atine, pangandikane, "Kuciwaning iki dumadi saka pituduh-Ku. Tetepa lumaku maju."

Yèn ora marga ana pérangan-pérangan Kitab Suci kang ngélingaké wong-wong mau supaya ngentèni kanthi sabar lan tetep nyekeli kanthi teguh kapitadosané marang pangandikané Allah, mesthiné imané wis ambruk ing wektu pacoban kang abot iku.

Pasemon bab Sepuluh Praawan lan Wektu Tundhae rawuhipun Pangéran

Prhatikan kados pundi Sister White nggandhèngaké pasemon Bab Sepuluh Prawan kaliyan Habakuk 2, awit kaloronipun sami ngrembag bab wekdal tundha lan kalih golongan tiyang ingkang nyembah.

Pasemon bab sepuluh prawan ing Matius 25 uga nggambarake pengalaman umat Advent. Ing Matius 24, minangka wangsulan tumrap pitakoné para murid bab tandha tekane Panjenengané lan bab pungkasaning jagad, Kristus wis nedahake sawetara prastawa kang paling wigati sajroning sajarah donya lan greja wiwit saka rawuhé kang kapisan nganti rawuhé kang kapindho; yaiku, karusakaning Yerusalem, kasangsaran gedhé tumrap greja ana ing sangisoring panganiaya kapisan lan kapausan, petenging srengéngé lan rembulan, sarta lintang-lintang kang padha gugur. Sawisé iku Panjenengané ngandika bab rawuhé ing karajan-Nya, lan nyritakake pasemon kang nerangake rong golongan abiding kang ngenteni penampakané. Bab 25 dibukak kanthi tembung: "Nalika iku Kratoning Swarga bakal dipadhakake karo sepuluh prawan." Ing kéné digambarake greja kang urip ana ing dina-dina pungkasan,"—saiki, dhèwèké lagi nerapake iki marang Sajarah Millerit, nanging gatèkna apa kang diucapake—"Ing kéné digambarake greja kang urip ana ing dina-dina pungkasan,"—sapa "greja kang urip ana ing dina-dina pungkasan" iku? Yaiku kita.

Kang padha uga dipratandhakaké ing pungkasan bab 24. Ing pasemon iki, pengalamané padha digambaraké lumantar kedadéan-kedadéan sajroning pakawinan Wétan. “Banjur Kratoning Swarga iku bakal dipadhakaké karo sapuluh prawan, kang padha nggawa damar-damarné lan metu nyongsong pangantèn lanang. Lan lima ana ing antarané kang wicaksana, lan lima kang bodho. Kang bodho padha nggawa damar-damarné, nanging ora nggawa lenga bebarengan karo kuwi; nanging kang wicaksana padha nggawa lenga ana ing wadhah-wadhahé bebarengan karo damar-damarné. Saréné pangantèn lanang iku lereh teka, kabèh padha ngantuk lan turu. Lan ing tengah wengi ana swara sesambat, Lah, pangantèn lanang teka; metua sira kabèh nyongsong dhèwèké.”

Rawuhipun Kristus, kados ingkang dipunwartakaken déning pawartos malaékat kapisan, dipunmangertosi minangka ingkang ka pralambangaké déning rawuhipun pangantèn kakung. Reformasi ingkang nyebar wiyar ing sangandhaping pawartos bab rawuhipun ingkang enggal punika jumbuh kaliyan medalipun para prawan. Ing pasemon punika, kados ugi wonten ing Matius 24, dipunpratélakaken kalih golongan. Sedaya sampun nggadha damaripun, yaiku Kitab Suci, lan lumantar pepadhang ing punika sampun medal manggihi Pangantèn Kakung. Nanging nalika para ingkang bodho nggawa damaripun tanpa lenga, para ingkang wicaksana nggawa lenga wonten ing wadhahipun. Para ingkang wicaksana sampun nampi sih-rahmatipun Gusti Allah, yaiku daya pambabar-malih lan pencerahan saking Roh Suci, ingkang ndadosaken Sabdanipun dados damar tumrap sukunipun. Wonten ing padosing kayekten, piyambakipun nyinau Kitab Suci lan kanthi temen ngupadi kasucèning manah sarta pagesangan. Para punika kagungan pengalaman pribadi lan iman dhateng Gusti Allah tuwin Sabdanipun, ingkang boten saged dipunruntuhaken déning kuciwa lan tundhaning wekdal. Dene sanès-sanèsipun lumampah namung saking dorongan raos, gumantung dhateng imanipun para sadèrèkipun, marem kaliyan raos-raos ingkang sae nanging boten kagungan pangertosan ingkang jangkep bab kayekten utawi pakaryaning sih-rahmat ingkang sajatos. Piyambakipun boten siyap ngadhepi tundha lan kuciwa. Nalika pacoban rawuh, imanipun sirna daya, lan pepadhang ing damaripun dados surem.

“Nalika pangantèn lanang punika kèndel rawuhipun,”

Nalika Panganten Kakung katingal lami rawuhipun? 22 Maret 1844. Panjenenganipun katingal lami rawuhipun. Menapa ingkang badhé kelampahan sapunika? Kalih golongan punika badhé kaandharaken.

Nalika kita lali marang Panguwuh Tengah Wengi lan tiba metu saka margi tumuju ing donya ala ing ngisor, kita nedahaké yèn kita ora mangertèni Injil. Injil Langgeng iku pakaryané Kristus ing ngasilaké rong golongan para nyembah, adhedhasar sawijining pekabaran nubuatan kang nyoba. Wiwit wektu ngentèni nganti katutupé lawang, iki minangka pucaking Injil Langgeng. Ing kéné, Pangéran njupuk rong golongan ing wektu ngentèni, ngupaya nuntun wong-wong mau mlebu ing Pengadilan bebarengan karo Panjenengané piyambak, lan nglewataké wong-wong mau lumantar sawijining prosès panggodhogan kanggo mbuktèkaké apa satemené padha nduwèni lenga utawa ora. Iki minangka pucaking pakaryané Kristus anggoné misahaké emas saka rereged, gandum saka alang-alang, wong

wicaksana saka wong bodho.

“Nalika sang panganten kakung kèndel, kabèh padha ngantuk lan turu.” Kanthi kèndelé sang panganten kakung, kagambarake lumakuné wektu nalika Gusti kaajib rawuh, rasa kuciwa, lan kayadéné tundhaning wektu. Ing mangsa kebimbangan iki, minaté wong-wong kang cethek lan setengah ati rauh wiwit goyah, lan upayané saya kendho; nanging wong-wong kang pracayané dhedhasar marang kawruh pribadi ngenani Kitab Suci nduwèni watu karang ing sangisoring sikilé, kang ora bisa kasirnakaké déning ombaking rasa kuciwa. “Kabèh padha ngantuk lan turu;” golongan siji ana ing rasa ora peduli lan ninggal pracayané, déné golongan sijiné sabar ngentosi nganti pepadhang kang luwih cetha kaparingaké. Nanging ing wengiing pacoban, golongan kang pungkasan iku katon kaya kelangan, ing sawatara bab, semangat lan pangabektiné. Wong-wong kang setengah ati lan cethek ora bisa manèh nyandhak marang pracayané para saduluré. Saben wong kudu madeg utawa tiba kanggo awaké dhéwé.

Nalika kuciwa iku dumadi, ana rong golongan sing wiwit padha turu kanthi cara sing beda; nanging para prawan wicaksana uga kelangan sapérangan saka semangaté. Gusti mirengaké lan nuntun ana ing prakara iki, supaya nalika pawarta Panguwuh Tengah Wengi tekan ing Exeter Camp Meeting, Panjenengané nglaksanani sawijining pakaryan ana ing antarané wong-wong mau.

Proses Pangujian: Wektu Tundha lan Pambengoking Tengah Wengi

Saking *Spirit of Prophecy*, jilid 4, kaca 228: Elinga manawa proses iki—Sesambat Tengah Wengi, wiwit saka Wektu Nglereh nganti tumutupé lawang—iku Gusti lagi nyobi umaté. Sesambat Tengah Wengi ing Exeter Camp Meeting, sajroning pangumumané nganti 22 Oktober 1844, mung salah siji pérangan saka sajarah iku. Iki ora bisa dipisahaké saka wektu nglereh, kang nyawisaké tumrap akibaté Sesambat Tengah Wengi ana ing antarané rong golongan para panyembah. Kowé kudu mangertèni Sesambat Tengah Wengi, awit manawa kowé ora mangertèni, kowé bakal kesasar saka dalan.

Allah ngersakaké mbuktèkaké umaté. Tangané nutupi sawijining kaluputan ing petungan bab wektu-wektu kenabian. Tangané, tangané Gusti, nutupi sawijining kaluputan kang mirunggan ing petungan bab wektu-wektu kenabian, ing wangun jamak. Para Adventis ora nemokaké kaluputan iku, lan kaluputan iku uga ora katemokaké déning para mungsuhé sing paling sarjana. Wong-wong mau ngandika, “Petunganmu bab wektu-wektu kenabian iku bener. Sawijining prastawa gedhé wis arep kalakon; nanging iku dudu apa sing diramalaké déning Bapak Miller; iku yaiku pertobataning donya, lan dudu rawuh kaping pindhoné Kristus.”

Mangsa pangajeng-ajeng iku wus kapungkur, lan Kristus ora ngatingal kanggo ngluwari umaté. Wong-wong sing wus ngentèni Juruwilujengé kanthi pracaya lan katresnan kang tulus ngrasakaké kuciwa kang pait. Nanging Pangéran wus netepi karsané: Panjenengané wus nguji ati wong-wong sing ngakoni yèn padha ngentèni rawhipun. Ing antarané wong-wong mau ana akèh sing kasurung déning rasa wedi tinimbang déning katresnan

marang kayektèn. Nalika prastawa sing diajeng-ajeng mau ora kelakon, wong-wong iki mratelakaké yèn padha ora kuciwa; wiwit mula padha ora tau pracaya yèn Kristus bakal rawuh. Wong-wong mau kalebu sing kapisan padha ngguyoni kasangsarané para pracaya sejati.

Punika ancasipun Gusti. Kita boten gadhah punapa-punapa ingkang kedah dipunwedeni tumrap mangsa ngajeng, kajawi menawi kita kesupen kados pundi Gusti sampun nuntun kita ing pengalaman kita ingkang sampun kapengker, lan boten wonten ingkang kedah dipunwedeni kejawi menawi kita kesupen piwulangipun Gusti ing pengalaman kita ingkang sampun kapengker. Kita ngaturaken bilih panjenengan boten saged misahaken tuntunan punika saking piwulangipun.

Skètsa Urip James White lan Ellen G. White 1888, kaca 186–187: "Allah nyoba lan mbuktekake umaté lumantar lumakuning wektu ing taun 1843. Kalepatan mau—kalepatan tunggal—kang padha ditindakaké déning wong-wong mau nalika ngetung mangsa-mangsa kenabian, ora enggal katemu malah déning para wong pinter kang nentang panemuné wong-wong kang ngenteni rawuhipun Kristus. Para sarjana kang jero kawruh iki mratelakaké bilih Pak Miller bener ing petungané bab wektu, senadyan padha mbantah piyambakipun ing bab prastawa kang bakal makuthani mangsa iku. Nanging wong-wong mau, lan umat Allah kang ngenteni, padha ana ing kalepatan kang padha tumrap pitakonan bab wektu. "

Kawula pitados satemen-temene bilih Gusti Allah, ing kawicaksananipun, sampun ngrancang supados umatingipun ngadhepi satunggaling kuciwa, ingkang pancen prayogi sanget kangge mbabar manah lan ngrembakakaken watak ingkang sajati—boten namung kangge mbabar manahipun, nanging ugi kangge ngrembakakaken watakipun, ngantos dumugi ing satunggaling tataran ing ngendi punika badhe kabuktekaken wonten ing mangsa krisis ingkang dumados nalika Panguwuh Tengah Wengi. Tiyang-tiyang ingkang nampi pekabaran malaékat kapisan awit saking ajrih dhateng paukumanipun Gusti Allah, sanes amargi tresna dhateng kayekten lan kapéngin nampi warisan wonten ing Kratoning Swarga, sapunika kacetha wonten ing pepadhang sipatipun ingkang satemenipun. Piyambakipun kalebet ingkang wiwitan piyambak anggènipun ngina para tiyang ingkang kuciwa, ingkang kanthi tulus ngangen-angen lan tresna dhateng tekaping Gusti Yesus. Ujianipun Gusti Allah ingkang paling njlimet punika mbabar watak-watak ingkang sajati saking tiyang-tiyang ingkang badhe nyingkiri tanggel jawab lan cacad awit nyélaki imanipun piyambak ing wekdal pacoban.

Wong-wong kang wus nandhang kuciwa iku ora ditinggal ana ing pepeteng; awit nalika padha nliti mangsa-mangsa ramalan kanthi pandonga kang temen-temen, kasalahan iku kapanggih—yaiku sawijining kasalahan tunggal—lan panandhaning potlot ramalan iku katlusur mudhun lumantar mangsa tundha. Ing pangajab kang kebak kabungahan tumrap rawuhipun Sang Kristus, katundhaning wahyu kang katon iku durung kaetung, lan iku dadi sawijining kagetan kang nglarani lan ora kinira-kira. Nanging pancen pacoban iki dhewe banget perlu kanggo ngembangake lan nguwatake para pracaya kang tulus marang kayekten.

Mangsa tundha iku banget perlu. Iku ora mung arep mbabarake wong loro golongan lan miwiti ngembangake watake, kang bakal kababar ana ing sejarah Pekik Tengah Wengi tekan panutupan lawang, nanging uga perlu kanggo nguwatake wong-wong kang bakal metu ana ing sisih kang bener saka perkara iki. Sampeyan ora bisa misahake mangsa tundha saka Pekik Tengah Wengi utawa panutupan lawang.

Nalika panjenengan nyélaki Pambengok Tengah Wengi, panjenengan sajané lagi nyélaki sajarah iku dhéwé. Pambengok Tengah Wengi iku dudu mung pawartané Samuel Snow ing Exeter Camp Meeting; iku ya pengalamaning mangsa panundhan. Ing kéné Gusti wis nuntun. Kita ora nduwèni apa-apa kang kudu diwedèni tumrap mangsa ngarep, kajaba manawa kita lali marang tuntunané Gusti ing sajarah kita ing mangsa kapungkur—yaiku sajarah mangsa panundhan lan Pambengok Tengah Wengi, ing ngendi Panjenengané nglantaraké Injil Langgeng tekan pucaké sajroning Sajarah Millerit, sarta ngasilaké rong golongan wong nyembah.

Tulisan-Tulisan Wiwitan, kaca 74: “Aku wis nyumurupi yèn bagan taun 1843 iku dituntun déning asta Sang Pangéran, lan yèn bagan iku ora kena diowahi; yèn angka-angka iku kaya sing Panjenengané kersakaké; yèn asta-Nya ana ing sadhuwuré lan ndhelikaké sawijining kaluputan ing sawetara angka, supaya ora ana wong siji waé sing bisa ndeleng, nganti asta-Nya dipun singkiraké.”

Rahasia Kadurjanaan lan Proses Pangujian

Manawi kita kagungan wekdal, kita saged ngrembag bab rahasia duraka. Rahasia duraka saged kagungan langkung saking satunggal teges ingkang leres, nanging ing ngriki punika nedahaken pakaryaning Iblis ing nyampur piala kaliyan kabecikan, kayekten kaliyan kalepatan, wonten ing sajarah-sajarah suci nalika Gusti nyobi umatipun. Ing sajarah-sajarah suci ing Kitab Suci, nalika Gusti ngirid umatipun mlebet ing satunggaling proses pangujian, panjenengan badhe tansah ningali rahasia duraka—pakaryaning Iblis ing nyampur kayekten kaliyan kalepatan. Nalika tiyang-tiyang dumugi ing titik pangujian punika, rahasia duraka sampun ngredupaken prakawis-prakawis ingkang dipunprelukaken.

Nalika mangsaning panggodhane Nuh tumeka, Kitab Suci nyariosaken dhateng kita bilih wijinipun Iblis sampun kacampur kaliyan wijinipun Allah sadèrèngipun punika. Prakawis punika ingkang njalari rahsaning duraka kasampurnakaken ing mangsanipun Nuh, ingkang kaandharaken wonten ing Purwaning Dumadi minangka para putraning Allah ngasta para putrinipun manungsa dados garwa—campuraning kalih wiji punika, rahsaning duraka ingkang ndhisiki panggodhane Nuh.

Nalika ana ing pacobanipun Musa lan Seganten Abang, Kitab Suci nerangake kepriye Israel, sing bakal dipun pacobi ana ing Seganten Abang lan ing Sinai, sampun dados rusak dening piwulang-piwulang Mesir sawisé dangu manggen ana ing kono. Punika ingkang dados rahasia duraka—kaprabawan dening piwulang-piwulang setan.

Ing jamané wong-wong Yahudi, piwulang Yunani-lah sing nyawisaké dalan tumrap Sanhedrin supaya nolak prosès pangujiané.

Ing sajarah Millerite, para Millerit ing pasamuwan-pasamuwan Protestan lagi wae metu saka 1260 taun pangaribawa Kepausan, kang ngrusak wiji kang murni kanthi wiji kang najis, lan ngasilaké sawijining rahasia kadurakan sing ndhisiki ujian sajarah Millerite.

Iku rahasia pialang sing tansah ana.

Manawa panjenengan nyinaoni carané rahasia kadurakan iku makarya, bukakna Patriarchs and Prophets, bab kapisan. Sister White ngandharaké marang kita kepriyé Satan ngrampungaké rahasia kadurakan ana ing Swarga. Bakal ana ujian ana ing Swarga ngenani malaékat endi sing bakal tetep lan endi sing bakal disingkiraké, lan Satan lagi ngrampungaké rahasia kadurakan mau ana ing kana, ing Swarga, sadurungé proses ujian kasebut.

Sétan nindakaké iki kanthi nyisipaké mamang, ngunggulaké tembungé dhéwé ngungkuli Sabdané Gusti Allah, lan sing luwih wigati, kanthi nuntun wong liya supaya ngandharaké piwulangé kang palsu—sawijining pakaryan kang ala lan peteng. Dhèwèké bakal nandur mamang ing atimu, banjur kowé bakal lunga lan ngandharaké mamang iku marang saklompok wong. Manawa ana wong sing sambat merga mamang iku, sambaté bakal ditujokaké marang kowé, dudu marang dhèwèké.

Bubar iki, sawiji pandhita ing Spokane, Washington, mratelakake komentar ngenani Early Writings, kaca 74, mangkene, "Aku lunga menyang kamus ing jaman lan mangsané Ellen White, yaiku Webster's Dictionary, lan figures ora ateges apa-apa sing ana gegayutané karo aritmetika." Akèh wong sing krungu iku mesthi ora bakal mriksa piyambak lan bakal pracaya marang dhèwèké. Sakecaké, pandhita iku lagi nyebar mamang bab apa sing dilambangaké déning figures ing pethikan iki; satemené, dhèwèké lagi goroh. Webster's 1828 Dictionary kandha mangkene: FIGURE, n. Ing aritmetika, sawijining tandha kang nedahaké angka, kayata 2, 7, 9.

Panjenengané lagi ngandharaké mangu-mangu, nindakake pakaryan sing digambarake minangka rahasia piala. Panjenengané lagi nandhani marang wong-wong Advent, manawa padha gelem ndeleng, yèn ing wektu iki sajrone sajarah bumi, kowé kudu mangertèni bebener kuwi kanggo awakmu dhéwé lan aja ngrungokaké manungsa; awit, ". . . rahasia piala iku wus wiwit makarya: . . ."

Tulisan-Tulisan Wiwitan, kaca 74: ". . . manawa angka-angka mau padha kaya sing Panjenengane kersakaké, manawa asta-Nya ana ing dhuwuré lan nutupi sawiji kaluputan ing sapérangan angka mau, supaya ora ana siji waé sing bisa ndeleng iku, nganti asta-Nya dipunbusak."

Iku minangka pangarah-aran kang nyasabaké, lan para teolog asring nindakaké iku. Manawa panjenengan kepéngin mangertèni apa tegesé sawijining tembung ing Kitab Suci utawa Rohing Ramalan, panjenengan aja dhisik nggoleki ing kamus; panjenengan kuduné ndeleng

marang nabi. Upamané, Daniel migunakaké tembung Ibrani rum ing Daniel 8:11, kang diterjemahaké minangka “dipunpendhet.” Wong-wong ngira tegesé “dipunilangaké,” nanging Daniel migunakaké rum kaping lima manèh, lan ora tau tegesé “nyirnakaké” utawa “mendhet adoh”—tegesé yaiku “ngangkat munggah lan ngluhuraké.” Mulané, nganggep yèn rum ing Daniel 8:11 tegesé “dipunilangaké” iku ateges ngetutaké tradhisi, dudu cara Daniel migunakaké tembung iku.

Mangkono uga tumrap Ellen White: Yèn panjenengan arep ngaku yèn ing Early Writings, 74, “figures” tegesé figuran seni utawa grafis, panjenengan bisa uga kandha, “Kamus ing jamané Ellen White ora ngandharaké yèn figures tegesé aritmetika,” kanthi ngendelaké yèn akèh wong ora bakal mriksa. Nanging manawa wong-wong iku mriksa, wong-wong bakal nemokaké yèn figures pancèn tegesé aritmetika.

Nanging papan kapisan sing panjenengan tuju iku marang Ellen White piyambak: apa sing dipunmaksud kaliyan figures? Ing Early Writings, kaca 74, piyambakipun ngandika, "His hand was over and hid a mistake in some of the figures," lan ing kaca 236 piyambakipun ngandika, "His hand covered a mistake in the reckoning of the prophetic periods." Sang nabi wadon punika nedahaken bilih ing terminologinipun, figures punika ngrujuk dhateng periode-periode nabi—aritmetikanipun, boten karya seninipun.

Mulané, apa sing dipangayomi déning Gusti kanthi asta-Né? Panjenengané ngasta pangayoman marang sawijining kaluputan ing itungan mangsa-mangsa kenabian—yaiku angka-angkane.

Pangukuh Ellen White tumrap 2520

Iki inti pokoké. Akeh wong ngaturaké pesen sing padha kaya sing kita aturaké, lan aku ndhukung wong-wong mau. Nanging nalika nerangaké prakara 2520 lan pitakon apa Ellen White pracaya yèn iku sawijining ramalan sing sah, iki bantahané—iki buktiné lan saka kéné kowé kudu miwiti. Kabèh bantahan liyané sah lan bener, nanging iki titik wiwitané.

Ing Early Writings, kaca 74, nalika kapratelakake bilih Gusti nyarèkaken asta-Nipun ing sadhuwuring sawijining kalepatan ing sawenèhing angka, piyambakipun njlentrehaken tegesipun punika ing kitab ingkang sami, ing kaca 236: "Aku nyumurupi umatipun Allah kanthi kabingahan wonten ing pangajeng-ajeng, ngentosi Gustiipun. Nanging Allah ngersakaken mbuktèkaken wong-wong mau." Piyambakipun saweg ngandharaken bab Wektu Tundha [22 Maret 1844], kuciwa ingkang kapisan.

Dhèwèké ora lagi ngandharaké bab Kacuwan ati tanggal 22 Oktober 1844, amarga ana ing kono uga wong-wong mau bakal kabuktèkaké; nanging ing kéné dhèwèké lagi ngandharaké bab 22 Maret 1844, yaiku mangsa nundha: “Allah ngrancang kanggo mbuktèkaké wong-wong mau.” “Astane nutupi sawijining kaluputan ing itungan wektu-wektu nabi.” Kepriyé Panjenengané arep mbuktèkaké wong-wong mau lumantar mangsa nundha iku? Yaiku kanthi nyèlèhké astanipun ing ndhuwur pangertené wong-wong mau bab wektu-wektu nabi. Kowé ora nduwé apa-apa sing kudu diwedèni tumrap mangsa ngarep,

kajaba manawa kita lali kepriyé Gusti wis nuntun kita ing jaman kapungkur, ing sajarahé kaum Millerit lan piwulang-piwulangé.

Mangsa-mangsa kenabian iki minangka piwulang-piwulang sing njalari wektu panundhan. “Astane nutupi sawijining kaluputan ana ing petungan mangsa-mangsa kenabian. Wong-wong sing ngarep-arep Gustine ora nemokake kaluputan iki,”—sawijining kaluputan—“lan wong-wong sing paling sinau sing nentang wektu iku uga gagal nyumurupi. Allah netepake manawa umat-Nya kudu nemoni kuciwa. Wektu iku kliwat, lan wong-wong sing wus ngenteni kanthi pangajab kabungahan marang Juru Slamete dadi susah lan remuk semangate, dene wong-wong sing ora tresna marang rawuhipun Gusti Yesus, nanging nampa pawarta iku marga saka wedi, padha bungah manawa Panjenengane ora rawuh ing wektu sing dikarepake. Pangakené wong-wong mau ora nyentuh ati lan ora nyucekake urip. Kliwating wektu iku wis diatur kanthi becik kanggo mbabar ati-ati sing kaya mangkono. Wong-wong kuwi sing kapisan murtad lan ngolok-olok wong-wong sing susah lan kuciwa, yaiku wong-wong sing satemene tresna marang rawuhipun Juru Slamete. Aku weruh kawicaksanané Allah nalika nyobi umat-Nya lan maringi marang wong-wong mau sawijining ujian sing nyelidiki, supaya kacethakaké sapa waé sing bakal mundur lan mbalik ing wektu pencobaan.

Gusti Yesus lan sakèhé bala swarga mandeng kanthi kebak welas asih lan katresnan marang wong-wong sing kanthi pangarep-arep kang manis wus suwe ngentèni arep ndeleng Panjenengané kang ditresnani déning nyawané. Para malaékat padha nglayang ana ing sakiwa-tengené wong-wong mau, kanggo nyantosakaké wong-wong mau ing jam panggodhané. Wong-wong sing wis nglirwakaké nampani pawarta swarga mau ditinggal ana ing pepeteng, lan bebenduné Allah murub marang wong-wong mau, amarga padha ora gelem nampani pepadhang kang wus Panjenengané utus saka swarga marang wong-wong mau. Nanging wong-wong kang setya nanging kuciwa mau, kang ora bisa mangertèni yagéne Gustiné ora rawuh, ora ditinggal ana ing pepeteng. Manèh wong-wong mau dituntun marang Kitab Suciné kanggo nлити wektu-wektu pangujanaan. Astané Pangéran dicopot saka angka-angka iku, lan kaluputan iku—mung siji—diterangaké.

Ing kéné dhèwèké nerangaké kaluputan ing angka-angka kang ana ing Chart 1843, lan dhèwèké wis cetha netepaké yèn angka-angka kuwi makili mangsa-mangsa kenabian. “Wong-wong mau weruh yèn mangsa-mangsa kenabian iku ngantos tekan taun 1844, lan yèn bukti kang padha padha aturaké kanggo nduduhaké yèn mangsa-mangsa kenabian iku rampung ing taun 1843, jebulé mbuktèkaké yèn mangsa-mangsa mau bakal mungkasi ing taun 1844.” Pungkasaning rembug! Ellen White maringi meterai pangestu dhateng 2520.

Mung ana telung wektu sunnat ing Bagan 1843 kang padha dimangertèni yèn pungkasané ana ing taun 1843: yaiku 1335, 2520, lan 2300. Gusti Allah nahan astanipun ing ndhuwur sawijining kaluputan ing sawatara angka—yaiku wektu-wektu sunnat ing Bagan iki—nganti astanipun dipunuculaké. Nalika Panjenengané nguculaké astanipun, para wong setya kang padha ngentosi dipunpandhegani supaya nyinau manèh wektu-wektu sunnat mau, lan banjur padha nemokaké yèn bukti kang padha sing nuntun wong-wong mau sadurungé

kanggo nyatakaké yèn wektu-wektu sunnat iku katutup ing taun 1843, nalika semana dipunanggep mbuktèkaké yèn loro ing antarané mau pungkasané ana ing taun 1844.

1335 diwiwiti ing taun Masehi 508 lan rampung ing taun 1843. 2520 diwiwiti ing taun 677 SM lan kena pengaruh kapenuhaning taun. Para Pelopor ngira yèn iku rampung ing taun 1843, nanging sawisé iku padha mangertèni yèn bukti sing padha kang nuntun wong-wong mau mrédhiksi taun 1843 mbuktèkaké yèn ramalan 2520 rampung ing taun 1844. Ramalan 2300 diwiwiti ing taun 457 SM, lan wong-wong mau wis ngira yèn iku rampung ing taun 1843, nanging sawisé rasa kuciwa iku, lumantar panalitené ngenani periode-periode ramalan, padha nyadhari yèn iku rampung ing taun 1844.

Mung ana telung ramalan sing padha prédhiksi bakal rampung ing taun 1843, lan salah siji pancen rampung: 1335. Ramalan iki dudu sing dipuncelk déning Gusti kanthi asta-Nya. Ramalan iki nandhani sajarahé wong-wong Millerit wiwit saka Wektu Panundhan, lumantar Saur Tengah Wengi, nganti tekan 22 Oktober 1844.

Ing pamedharan wingi, kita mungkasi nganggo pethikan iki saka Ellen White: "Rahayu mripate wong-wong kang weruh prakara-prakara kang katon ing taun 1843 lan 1844." Iki yaiku, "Rahayu wong kang teka marang 1843." Ing paragraf sabanjuré, dheweke ngandika, "Pekabaran iku wus kaparingaké. Lan aja nganti ana tundha ing mbalèni pekabaran iku, awit pratandha-pratandhaning jaman lagi kaleksanan; pakaryan panutup kudu katindakaké. Sawijining pakaryan gedhé bakal katindakaké sajroning wektu kang cendhak. Sawijining pekabaran bakal enggal kaparingaké manut panetepané Gusti Allah, kang bakal ngrembaka dadi sesambat sora. Banjur Daniel bakal ngadeg ing bagéané, kanggo mènèhi paseksèné." Manuscript Releases, jilid 21, 437.

Dhaniel ngadeg ana ing pandumané iku ayat 13 saka Daniel 12. "Rahayu mripat sing ndeleng prakara-prakara kang katon ing taun 1843 lan 1844" iku ayat 12. Ellen White paring komentar ilahi tumrap Daniel 12:12–13, ngandharake manawa ayat-ayat iki dudu ngenani sawijining wangsit wektu, nanging ngenani sawijining pengalaman kang nyakup taun 1843 lan 1844, kang lair saka sawijining salah paham bab taun 1843 sing ngasilake wektu tundha. Nalika wektu tundha iku teka, "Rahayu wong kang ngenteni." Sanadyan wahyu iku tundha, entenana iku. Rahayu wong kang setya ngenteni wiwit saka Wektu Tundha nganti lawang ditutup. Apa kang dideleng déning wong kang setya ing taun 1843 lan 1844 iku sawijining berkah kang nuntun dhèwèké mlebu ing Papan Mahasuci.

Ramalan 1335 rampung ing taun 1843, nandhani rawuhipun Panguwuh Wengi Tengah. Perangan wektu ramalan 2520 lan 2300 rampung ing taun 1844. Ellen White ngandika bilih bukti ingkang sami ingkang nuntun piyambakipun ngumandhangaken bilih 2520, 2300, lan 1335 rampung ing taun 1843, lajeng dipunmangertosi minangka bukti bilih wekdal-wekdhal punika badhe pungkasan ing taun 1844.

Padhang saka Sabdaning Allah madhangi kaanane, lan wong-wong mau nemokake manawa ana wektu tundha—"Sanadyan iku [wahyu iku] kaya-kaya suwe kelakoné, tetepa ngenteni iku." Ing katresnané marang rawuhé Sang Kristus sing enggal,

wong-wong mau wis ora nggatekake ditundhané wahyu iku, kang wis kaetang kanggo nyatakaké sapa para wong kang satemené ngenteni. Manèh, wong-wong mau nduwèni sawijining titik wektu. Nanging aku weruh manawa akèh saka wong-wong mau ora bisa munggah ngluwihi rasa kuciwane kang abot, supaya bisa nduwèni drajat sregep lan semangat kang wis nandhani pracayané ing taun 1843.

Sétan lan para malaékaté menang nglawan wong-wong mau, lan wong-wong sing ora gelem nampa pekabaran iku padha ngluhuraké awaké dhéwé merga pangadilané sing adoh pandelengé lan kawicaksanané amarga ora nampa kasasaran mau, kaya kang padha diarani déning wong-wong kuwi. Wong-wong mau ora nyadari yèn padha nampik pituturé Allah tumrap awaké dhéwé, lan padha nyambut gawé sarujuk karo Sétan lan para malaékaté kanggo mbingungaké umaté Allah, kang lagi nglakoni urip manut pekabaran sing diutus saka swarga."

Ing sajarah iki, ana rong golongan wong kang padha ngabekti. Golongan kang ora setya moyoki wong-wong kang padha ngenteni, nanging wong-wong kang padha ngenteni iku dituntun bali marang wektu-wektu nabi, lan padha mangerteni manawa bukti kang padha kang wis nuntun wong-wong mau ngenali pungkasaning 2520 lan 2300 ing taun 1843, iku uga kanggo mbuktekake manawa wektu-wektu mau rampung ing taun 1844.

Sanadyan wong-wong kang nunggu wis mangertèni prakara iki, semangaté marang Gusti ora kaya nalika sadurungé kuciwa kang kapisan. Wong-wong kang nunggu bakal kaobong manèh déning pawarta Bab Tangi Tengah Wengi. Wong-wong kang nunggu wis padha mangertèni taun 1844, pungkasaning ramalan-ramalan, sadurungé Tangi Tengah Wengi.

Pesen Pambengok Wengi ngidinaké wong-wong kang padha ngentosi supaya bisa nemtokaké tanggal 22 Oktober 1844. Kanthi katrangan iku, prakara mau dudu mung dumadi ing sapérangan wektu ing taun 1844, nanging ing dina iki piyambak, lan iku kang maringi daya marang pesen mau.

Apa panjenengan ndeleng prosèsé? Piwulang-piwulang sing ngasilaké pengalaman iki iku ana telung ramalan: 1335, 2300, lan 2520.

Sawisé nyadhari prakara iki, banjur padha wiwit martakake, "Metua saka Babil." Iki iku Pesen Malaékat Kapindhho.

Sumangga kita cetha: Punapa ingkang rampung ing wekdal tundha punika? Panganggènipun Bagan 1843. Wong-wong mau nyingkiraké Bagan punika amarga sapunika padha mangertosi bilih Gusti badhé rawuh ing taun 1844, déné Bagan punika nyebataké 1843. Mila, Bagan punika dipunsisihaké tumrap sajarah Pesen Malaékat Kapindhho.

Punapa ingkang dados pesenipun wonten ing sajarahipun Malaékat Kaping Kalih? Paragraf pungkasan nerangaken punika.

Para pracaya ing sajroning pesen iki padha katindhès ana ing gréja-gréja. Sajrone sawatara wektu, wong-wong kang ora gelem nampani pesen iku katetangi déning rasa wedi supaya ora nindakaké apa kang dadi gegayuhaning atiné; nanging lumakuning

wektu mbabar raosé kang satemené. Wong-wong iku kepéngin mbungkem paseksèn kang dirasakaké kudu diwedharaké déning para kang ngentèni, yaiku yèn mangsa-mangsa kenabian iku ngluwihi tekan taun 1844.

Mangsa-mangsa nabi sing endi? 2520, 2300, lan 1335. Iku pesené ing sajarah iki. Saiki wong-wong kuwi padha matur, "Saiki aku padha mangerténi! Ramalan-ramalan iki ngrembaka tekan taun 1844." Pesené ing sajarah Paseru Wengi Tengah yaiku ramalan 2520 lan ramalan 2300 taun.

Sajroning sawatara wektu, wong-wong kang ora gelem nampani kabar iku dicekel dening rasa wedi nganti ora wani nindakaké apa kang dadi pangrasaning atiné; nanging lumakuné wektu mbabar raosé kang sejati. Wong-wong mau kepéngin mbungkem paseksèn kang dirasa kudu disandhang déning wong-wong kang ngentèni, yaiku yèn mangsa-mangsa pitu nubuatan mau nganti tekan taun 1844. Kanthi cetha para pracaya nerangaké kaluputané—kaluputan kang mirunggan—lan mratélakaké alesan-alesané apa déné wong-wong mau ngarep-arep Gustiné rawuh ing taun 1844. Para panentangé ora bisa ngaturaké bantahan apa-apa marang alesan-alesan kang kuwat kang wus diajukaké. Nanging bebenduning pasamuwan-pasamuwan mau murub; wong-wong mau wis manteb ora gelem ngrungokaké bukti, lan arep ngasingaké paseksèn iku saka pasamuwan-pasamuwan, supaya wong liya ora bisa krungu.

Apa kang kelakon manawa panjenengan ngaturaké 2520 gegandhèngan karo 2300 dina? Ing Sajarah Millerit, panjenengan bakal kasingkiraké saka gréja-gréja, lan ana upaya kanggo mbungkam pesen iku.

Wong-wong sing ora wani nahan pepadhang kang wis diparingaké Allah marang wong liya, padha kausir metu saka pasamuwan-pasamuwan; nanging Gusti Yesus nunggil karo wong-wong mau, lan wong-wong mau padha kabungahan ana ing pepadhanging pasuryané Panjenengané. Wong-wong mau wis kapacakaké kanggo nampani piwelingé malaékat kapindhho." *Early Writings*, 235–237.

Tanpa mlebu ing sawijining panaliten babagan 2520, kang arep kita tuduhaké yaiku yèn Ellen White maringi segel pambenarané marang 2520. Menawa kowé ora bisa ndeleng iki, kowé prelu nedonga supaya Gusti Yesus nyingkiraké sisik saka mripatmu. Ellen White ngandika yèn bukti kang padha, kang nuntun wong-wong mau kanggo mratelakaké 1843, banjur katitik mbuktekaké yèn periode-periode kenabian iku pungkasané dumadi ing 1844. Panjenengané tansah nandhani periode-periode kenabian, utawa angka-angka iku, ing wangun jamak. Mung ana telung periode kenabian ing Bagan 1843 kang pungkasané ana ing 1843.

Sing rampung ing taun 1843, yaiku 1335, mbutuhake, miturut katemtuan tata basa sing bener, paling sethithik rong mangsa kenabian supaya dheweke bisa ngandika “angka-angka” lan “mangsa-mangsa kenabian.” Manawa ana telu lan siji dijupuk, mula loro sing dheweke sarujuki iku yaiku 2520 lan 2300, tanpa preduli apa wae sing bisa diucapake déning wong liya.

Ing sajarah punika, kalebet Kaciwan Agengipun para Adventis tanggal 22 Oktober 1844, Gusti lagi ngasilaken satunggaling pengalaman ing ngendi piyambakipun kapisahaken saking greja-greja supados saged madeg boten ing sangisoring pangaribawanipun manungsa, nanging ing sangisoring Sabdaning Allah. Piyambakipun mbetahaken pengalaman punika supados gadhah iman kanggé lumebet dhateng Papan Mahasuci bebarengan kaliyan Yesus Kristus. Panjenenganipun lagi nyampurnakaken piyambakipun kanggé ndadosaken Injil Langgeng dumugi ing kasampurnanipun.

Paseksènipun para Pelopor: James White lan Uriah Smith

Sabanjuré, kita kagungan kalih Panjurung Pambuka, James White lan Uriah Smith. Punika para priya utama ingkang dipunrujuk déning para teolog modern kanggé nyariosaken bilih James White nampik 2520 ing taun 1863 lan bilih Uriah Smith nampik punika wonten ing seratan-seratanipun ing taun 1870-an lan 1880-an.

Kita badhé wangsul dhateng taun 1844 lan sawetawis wekdal sasampunipun, supados mirsani kados pundi James White lan Uriah Smith njlentrehaken sajarah ingkang sami punika ingkang nembe dipunandharaken déning Ellen White. Panjenenganipun ngandharaken bab periode-periode kenabian lan Gusti nyingkiraken asta-Nipun sarta ndadosaken kalepatan punika katingal, mekaten ugi kalih Perintis punika.

Ellen White ora nyebat “2520” utawa “pitu kaping,” nanging Uriah Smith lan James White nyebat. Wong-wong mau njlentrehake kanthi cetha bilih mangsa-mangsa sunnat ingkang dipunakeni ing sajarah punika inggih punika 2520 lan 2300.

James White, *Review and Herald*, jilid 1, 9 Juli 1851: “Ana wong sing mbantah, ‘Aku ora pracaya manawa pamecahe bengkok ing wayah tengah wengi iku wis tau kaparingake.’ Mangkono uga kita ora pracaya manawa pamecahe bengkok ing wayah tengah wengi iku wis kita rungokake, utawa manawa iku bakal tau kelakon. Bengkok ing Matius 25:6, ‘Lah, panganten lanang rawuh,’ iku ana ing sajarahing palakrama wetan. Nanging manawa pancen ana sawijining bengkok kang kaparingake, lan ditampi kanthi sampurna déning sakèhing badan Advent ing mangsa gugur taun 1844, kang trep banget minangka bandhingan karo bengkok ing wayah tengah wengi sajroning pasemon mau, iku ora kena dipungingkari déning wong-wong kang wis nduwèni pengalaman ana ing kono.”

James White lagi ngrembug sawijining sajarah nalika wong-wong padha nampik Panguwuh Tengah Wengi lan padha tiba metu saka dalan. Panjenengané lagi nanggapi prakara iki lan bakal ngrembug sajarah iki.

"Iku rawuh ing wektu kang trep. Pambengoking pasemon mau enggal nyusul sawisé wektu tundha, sarta sawisé padha ngantuk lan turu. Iki dumadi sawisé wektu tundha kita, sawisé kita katilar pangarep-arep, lan tekan ing kuping kita nalika kita ana ing kahanan lesu. Pambengok mau nggugah sepuluh prawan mau, lan nuntun supaya padha ndandani damar-damare. Iki, kang katut ing panguwasa Sang Roh, nggugah umat Advent, lan nuntun dheweke nliti Kitab Suci kaya durung tau kelakon sadurungé, sarta masrahaké awake dhewe lan bandha kadonyané sakabèhé marang Gusti. Wong-wong

kang nglairaké pambengok manawa Gusti bakal rawuh ing sasi kapitu, taun 1844, cetha weruh manawa wewaton-wewaton nabi tekan marang wektu iku; mula, bukti kang wus dipratelakaké saka wewaton-wewaton mau kanggo mbuktèkaké manawa Advent bakal kelakon ing taun 1843, nyatanaké manawa iku bakal kelakon ing taun 1844. Banjur kita weruh ana kasalahan ing cara ngetung mau kang mungkasi 2300 dina ing taun 1843. Ora ana siji waé saka wong-wong kang nulis nglawan Advent kang weruh iku. Astaning Providence—huruf gedhé 'P'—nutupi kasalahan iku—tunggal—nganti tekan waktuné supaya iku katon. Kasilapané ana ing njupuk 457 taun kebak saka 2300, kang nyisakké taun 1843, tanpa nggatekaké pérangan saka taun 457 S.M. kang wis kalampahan nalika dhawuh mau metu, wiwit saka kono 70 minggu diétung."

"Pikiran kita katuntun marang titik wektu iku, [1843,] amarga saka kasunyatan yèn nalika sawetara jangka wektu nubuatan iku diitung wiwit taun-taun sing déning para ahli kronologi kang paling becik ditetepaké minangka panggenané kaleksanané prastawa-prastawa sing kudu nandhani wiwitané, kabèh iku katon pungkasané tumiba ing taun iku."

Saiki panjenenganipun ngandharaken dhateng kita bab mangsa-mangsa nubuat ingkang miturut pamanggihipun badhe wekasan wonten ing taun 1843.

"Nanging, iki mung katon kaya mangkono." Mung katon kaya mangkono manawa iku rampung ing taun 1843. Wong-wong mau bakal nemokake manawa iku rampung ing taun 1844.

"Kula netepaké 'pitu mangsa,' utawa 2520 taun, wiwit saka panawané Manasye, kang, kanthi kasarujukan gedhé, déning para ahli kronologi dipasang ing 677 SM." Iki lah mangsa-mangsa kenabian kang padha dirembug déning wong-wong mau. "Tanggal iki mung siji-sijiné tanggal kang tau kula etung wiwit minangka wiwitaning mangsa iki; lan manawa 677 SM dikurangi saka 2520 taun, kang kari iku 1843 M. Nanging, kula ora mirsani yèn, amarga dibutuhaké 677 taun kebak sadurungé Masehi lan 1843 taun kebak Masehi kanggo ngrampungaké 2520 taun, mula iku uga meksa kula ngluwihi mangsa iki tekan sajroning taun 1844 M, nganti sepira waé mangsa iku bisa waé diwiwiti sawisé wiwitan taun 677 SM."

Mangsa-mangsa kenabian nalika "astaning Pangéraning Panyenggahan njaga tangané ana ing sadhuwuré kalepatan iku," kalebu 2520.

Uriah Smith: "Nalika wektu lumampah ngluwihi AD1843, akèh wong wiwit nliti sebab-sebab kuciwane wong-wong mau gegayutan karo taun pambebasan sing diarep-arep. Nalika semana banjur katitik, manawa manawa kabèh wektu-wektu nubuat iku diwiwiti ing taun-taun BC, ing ngendi kita tansah netepaké wiwitané, wektu-wektu mau siji-sijiné ora bakal rampung, sanajan miturut panganggep manawa kronologi kita lan tanggal wiwitané iku bener, nganti ing sajroning taun 1844. Mangkono, tumrap pitung mangsa, utawa 2520 taun, kang diwiwiti ing BC677—yubel agung, utawa 2450 taun [ora katuduhaké ing bagan 1843 utawa 1850.], kang diwiwiti ing BC607—lan 2300 tauné Daniel, kang diwiwiti ing BC457—amarga sapérangan saka saben taun iku,

saka kang wektu-wektu nubuat mau siji-sijiné ditanggali, wis liwati sadurungé dumadiné sawatara kadadéan sing nandhani wiwitané, mula perlu manawa wektu-wektu mau ngambah tekan sakjeroning AD1844, sajauh wektu-wektu mau siji-sijiné diwiwiti sawisé wiwitan taun-taun BC kang saka kono wektu-wektu mau siji-sijiné diitung, supaya, salah siji, ngrampungaké cacah taun ing saben-sabené, utawa nguji bener-orané kronologi kita. Nanging ora ana pitutur apa-apa tumrap wektu, ing taun-taun BC mau siji-sijiné, nalika sawatara wektu mau wiwit; lan mulané wektu ing taun pungkasané, ora bisa ditandhani kanthi cetha lan trep.”

Uriah Smith lan James White loro-loroné neksèni manawa période-période kenabian kang diakoni pungkasané dumugi ing taun 1844 iku yaiku 2520 lan 2300 taun, kanthi migunakaké ungkapan-ungkapan kang padha kaya dene Ellen White ing *Early Writings*, kaca 236 lan salajengipun.

Rentenganing Kayekten: Titik Wiwitanipun William Miller

Tulisan-Tulisan Wiwitan, kaca 230: "Allah ngutus malaékat-Né"—malaékat Gabriel—"supaya nyurung ati sawijining petani"—William Miller—"sing sadurungé ora pracaya marang Kitab Suci, supaya nuntun dhèwèké nliwi wewaton-wewaton. Para malaékat Allah bola-bali nekani wong pilihan mau, kanggo nuntun pikirane lan mbukak marang pangertené wewaton-wewaton sing tansah dadi peteng tumrap umat Allah. Wiwitaning rerangkèning kayektèn kaparingaké marang dhèwèké, lan dhèwèké banjur katuntun nliwi gegandhengan siji sawisé sijiné, nganti kanthi gumun lan kagum dhèwèké mandeng marang Sabdané Allah. Ing kono dhèwèké weruh rerangkèn kayektèn sing sampurna. Sabda sing biyèn dianggep ora kauningani saka ilham mau saiki kabukak ana ing sangarepé pandelengé sajroning kaéndahan lan kamulyané. Dhèwèké weruh manawa siji péranganing Kitab Suci nerangaké pérangan liyané,"—Gabriel nduduhaké marang dhèwèké cara sing kita sebut proof-texting, baris ing dhuwur baris, ing kéné sethithik lan ing kana sethithik.

Gabriel maringi dhèwèké wiwitané reranté kayekten lan cara nggunakaké ayat-ayat Kitab Suci minangka bukti.

William Miller, *Advent Review and Sabbath Herald*, 18 April 1854: “Saka panaliten luwih jero marang Kitab Suci, aku banjur nyimpulake yèn pitung mangsa kaunggulaning bangsa-bangsa kapis iku kudu diwiwiti nalika wong Yahudi mandheg dadi bangsa sing mardika, yaiku nalika panangkarané Manasye, kang déning para ahli kronologi sing paling becik ditemtokaké ing taun 677 S.M.; yèn 2300 dina iku diwiwiti bebarengan karo pitung puluh minggu, kang déning para ahli kronologi sing paling becik ditemtokaké wiwit taun 457 S.M.; lan yèn 1335 dina, kang diwiwiti kanthi dicabuté kurban saben dina lan ditegakké kekejèn sing njalari kaawon, [Daniel 12:11] kudu diitung wiwit ditegakké kaunggulaning Kepausan, sawisé dicabuté kekejèn-kekejèn kapis, lan kang, miturut para ahli sajarah sing paling becik sing bisa dakrujuk, kuduné ditemtokaké wiwit watara taun 508 M.”

Ellen White ngandika bilih Gabriel maringi dhateng William Miller wiwitaning rentengan kayekten, lan William Miller nek seni bilih tiga titik wiwitan ingkang kaparingaken dhateng piyambakipun punika AD508, 677BC, lan 457BC. Piyambakipun kaparingi titik-titik wiwitaning ramalan-ramalan punika, ingkang ngasilaken sajarah Seruan Tengah Wengi, déning Malaékat Gabriel.

Pangapusaning Pangapesan: Nolak Rohing Ramalan

Selected Messages, buku 1, kaca 48: “Sétan iku . . . tansah nyurung apa kang palsu—supaya wong-wong kesasar adoh saka kayektèn. Pangapusan pungkasaning Sétan dhéwé yaiku ndadèkaké paseksèné Rohing Allah dadi tanpa daya.” Pangapusan pungkasané Sétan yaiku ngrusak Rohing Ramalan.

Manawa panjenengan nampik kayektèn-kayektèn dhasar iki, ing wektu kang padha panjenengan uga lagi nampik Roh Ramalan. Ellen White maringi pangestuné marang 2520. Nampik 2520, tegesé panjenengan mbuwang bebarengan prakara kang pokok lan prakara kang ora pokok.

“Setan iku . . . saya-terusan nyurung prakara kang palsu—supaya manungsa kesasar saka kayekten. Pangapusan kang pungkasan banget saka Setan yaiku ndadèkaké paseksèné Rohing Allah dadi tanpa daya. ‘Ing papan kang ora ana wahyu, bangsa padha binasa’ (Wulang Bebasan 29:18).” Panjenengané lagi ngandika bab nampik Roh Ramalan lan, gegayutan karo iku, ngendika yèn manawa kowé nampik Roh Ramalan, ing papan kang ora ana wahyu, bangsa padha binasa. Apa ta wahyu iku? Menawa kowé nampik Roh Ramalan, wahyu apa kang ora kokduwèni?

“Tulisen wahyu iku, lan gawea cetha ana ing papan-papan, supaya wong sing maca bisa mlayu.” Habakkuk 2:2 (KJV). Manawa kowé nampik Roh Ramalan, kowé bakal nampik Bagan 1843; lan manawa kowé nampik Bagan iki, kowé lagi nampik Roh Ramalan.

“Sétan bakal makarya kanthi licik lan cerdik, nganggo manéka cara lan lumantar manéka piranti, kanggo ngoyak lan ngguncang kapercayan umat Allah kang kari tumrap paseksen kang sejati. Bakal ana rasa sengit kang diobong marang Paseksen-paseksen, kang sipaté satanis.” Kadhangkala kita mikir yèn “satanis” iku tegesé tumindak-tumindak kang peteng lan nggegirisi, nanging ing Patriarchs and Prophets kita diwulang yèn Sétan makarya kanthi nyusupaké mamang. Iku serangan satanis marang Roh Ramalan lan marang kayekten-kayekten dhasar iki. Iku kelakon lumantar wong-wong kang sajatiné kuduné kita precaya, sing nyusupaké mamang-mamang mau.

“Bakal ana sengit kang disulut marang Paseksen-paseksen, kang asale saka Iblis. Pakaryané Iblis bakal ngrusak lan ngoyagaké iman pasamuwan-pasamuwan marang paseksen-paseksen mau, amarga sebab iki: Iblis ora bisa nduwèni dalan kang cetha mangkono kanggo nglebokaké pangapusan-pangapusané lan mbebat jiwa-jiwa ana ing kasasarane, manawa pepènget-pepènget, pamrayogan-pamrayogan, lan pitutur-pitutur saka Rohing Allah ditanggapi.” Selected Messages, buku 1, 48.

Nalika kita nggawa perkara iki marang sawijining panutup, nalika Sister White ngandika bilih kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep kajaba manawa kita lali marang pimpinaning Gusti, aku ngandika bilih pimpinaning Gusti kang dipunwicarakaken déning dheweke iku yaiku sajarah wiwit Tarrying Time nganti lawang kang katutup—sajarah kang dipunlambangaké déning istilah, *The Midnight Cry*. Kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep kajaba manawa kita lali kepriyé Gusti nuntun kita ana ing pengalaman *The Midnight Cry*, lan uga piwulang-piwulang kang gegandhèngan karo pimpinan iki. Piwulang-piwulang kang ngasilaké pengalaman iki yaiku telung ramalan wektu, kang diwiwiti déning tanggal-tanggal kang diparingaké marang William Miller déning Malaékat Gabriel. Kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep kajaba manawa kita lali marang piwulang-piwulang iki, kalebu 2520, kang ngasilaké pengalaman *The Midnight Cry* nalika Gusti nuntun para Millerite lumantar pucaking Injil Langgeng.

Spalding and Magan, kaca 305–306: "Sawijining prakara iku mesthi: para Adventis Dina Kaping Pitu kang ngadeg ing sangisoré panji-panji Iblis luwih dhisik bakal nilar pracayané marang pepènget lan panyaruwé kang kinandhut ana ing *Testimonies of God's Spirit*." Sampeyan nampik Dhasar-dhasaré, tegesé sampeyan lagi nampik Roh Ramalan. Yèn sampeyan nampik Roh Ramalan, sampeyan lagi nampik Dhasar-dhasaré. Kuwi lumaku bebarengan. Ing papan kang ora ana Roh Ramalan, ing kono ora ana wahyu.

Telpon marang pangudusan sing luwih jero lan paladosan sing luwih suci lagi kaatur, lan bakal terus kaatur. Sawatara wong sing sapunika ngandharake usul-usulé Iblis bakal bali marang akal sehaté. Ana wong-wong ing kalungguhan kapitadosan sing wigati sing durung mangertos kayekten kanggo jaman punika. Marang wong-wong mau, pekabaran iku kudu diparingake. Manawa padha nampani, Kristus bakal nampi wong-wong mau, lan bakal ndadosake padha dadi kanca nyambut-gawé bebarengan karo Panjenengané. Nanging manawa padha nampik ngrungokake pekabaran iku, padha bakal ngadeg ana ing sangisoring panji irengipun Sang Pangeraning Pepeteng.

Aku diprentah supaya ngandika manawa kayektèn kang aji banget kanggo jaman iki saya cetha kabukak marang pikiran manungsa. Ing pangertèn kang mirunggan, para priya lan para wanita kudu mangan dagingé Kristus lan ngombé getihé. Bakal ana pangrembakan ing pangerten, awit kayektèn iku bisa tansah ngrembaka tanpa kendhat. Panitah ilahi saka kayektèn bakal rawuh menyang pasamuhan kang luwih cedhak lan saya luwih cedhak manèh karo wong-wong kang terus ngudi supaya wanuh marang Panjenengané. Nalika umaté Allah nampa pangandikané minangka roti saka swarga, wong-wong mau bakal mangertèni manawa tindak miyosé wus kacawisaké kaya wayah ésum. Wong-wong mau bakal nampa kakuwatan rohani, kaya badan nampa kakuwatan jasmani nalika pangan dipangan.

Kita boten mangertos kanthi sawegah-sewegah rencanaing Pangeran nalika ngentasaken para putraning Israel saking pangawulan ing Mesir, sarta nuntun wong-wong mau ngliwati ara-ara samun mlebet ing tanah Kanaan.

“Nalika kita nglumpukake sorot-sorot ilahi kang mencorong saka Injil, kita bakal oleh pangreten kang luwih cetha bab tatanan Yahudi, lan pangajab kang luwih jero marang kayektèn-kayektèné kang wigati. Panliti kita marang kayektèn isih durung jangkep. Kita lagi nglumpukake mung sawatara sorot pepadhang. Wong-wong kang ora saben dina dadi siswa Sabda iku ora bakal bisa mecahake prakara-prakara tatanan Yahudi. Wong-wong mau ora bakal mangertèni kayektèn-kayektèn kang diwulangake lumantar paladosan ing Padaleman Suci. Pakaryané Allah kaalang-alangi déning pangerten kadonyan babagan rancangan-Nya kang agung. Urip kang bakal teka bakal mbabar tegesing angger-angger kang diparingake déning Kristus, nalika Panjenengané kasamèkaké ing pilar méga, marang umaté.” Spalding and Magan, 305–306.

Para Adventis sing nampani tandha kewan mau, kang ngadeg ana ing sangisoring panji-panjié Sétan, luwih dhisik nampik Rohing Ramalan.

Ana rong golongan ing pethikan iki: yaiku wong-wong sing terus ngudi kanggo wanuh marang Sang Yehuwah, tetep mangan daginge lan ngunjuk rahe, sarta tetep nyinau Sabdaning Allah, lan wong-wong sing ora mangkono. Pangrembakaning kayektèn durung rampung; dheweke bakal nduwèni bab-bab kanggo diaturaké ngenani paladosan Papan Suci sing durung tau diaturaké nganti saiki. Dheweke bakal nekanaké owah-owahaning dispènsasi ing jamané Sang Kristus, kang dadi pralambang tumrap owah-owahan ing jaman Millerit, lan nuding maju marang dispènsasi nalika Sang Kristus ngalih saka Pengadilan tumrap Wong Mati menyang Pengadilan tumrap Wong Urip. Dheweke bakal nduwèni bab-bab kanggo diaturaké ngenani Papan Suci lan kepriyé Sang Yehuwah nandhani obahe Panjenengané ing owah-owahaning dispènsasi iki lumantar pangerahing Roh Panjenengané.

Sawetawis kutipan malih, lan kita sampun meh rampung.

Para Advent sing ngreksa dina kapitu sing nampik Pambengoking Tengah Wengi iku tiba saka dalan, awit padha nampik panuntuning Gusti lan piwulang-piwulang doktrin sing ngasilake sajarah Pambengoking Tengah Wengi. Iku kang kudu kita wedi—nampik piwulang-piwulang mau lan ora mangerteni pengalaman iku. Kanthi mangkono, kita padha nampik Roh Nubuat.

Suster White maringi cap pambenarané marang 2520. Kita bakal nuduhaké kepriyé dheweke maringi cap pambenarané marang kabeneran-kabeneran liyané ing Chart 1843.

Ing wekasaning jagad, nalika kabeh iki tumeka ing pucaking Injil Langgeng sajroning sajarah kita, Adventisme bakal kaadhepi déning prosès pangulèn telung tataran sing wus dipralambangaké sadurungé, kaya katon ing pengalamnipun William Miller.

William Miller damel telung kalepatan: (1) Panjenenganipun nampik Panguwuh Wengi Pindho Welas lan tumiba saking margi dhateng jagading wong duraka ing ngandhap. (2) Sasampunipun punika, panjenenganipun ngandel dhateng pangaribawa manungsa, yaiku Joshua Himes. (3) Panjenenganipun nampik dina Sabat.

Ana pitakon kang muncul: “Apa dhèwèké nampik Sabat utawa Padaleman Suci?” Piwulang kang owah saka padaleman suci ing bumi menyang Padaleman Suci ing Swarga ing wektu iku bisa uga durung kasil dipahami kanthi sampurna déning Miller. Nalika Ellen White dipunpandhegani mlebet ing Papan Mahasuci, dhèwèké mirsa Sepuluh Préntah ana ing pethi prejanjian, lan Préntah Sabat kagungan padhang suci ing saubengé.

Bab ingkang dipun tolak déning Miller punika inggih Toretipun Allah—Sabat. Mila, Miller nolak Sesambat Tengah Wengi, lajeng gumantung dhateng daging, lan salajengipun nampi tandhanipun kéwan galak. Bab punika kaulang malih ing wekasaning jagad.

Testimonies, jilid 5, kaca 211: "Ing kéné kita nyumurupi yèn pasamuwan—papan suci kagungané Pangéran—yaiku sing kapisan ngrasakaké pukulan bebenduné Gusti Allah. Para wong tuwa, yaiku wong-wong kang wis diparingi pepadhang kang gedhé déning Gusti Allah lan kang wis ngadeg dadi para pangreksa kapentingan rohani umat, wus ngiyanati kapitadosané." Panjenengané lagi maringi katrangan ngenani Yèhezkièl 8 lan 9, yaiku panyegelan. Sister White ngandika yèn panyegelan ing Yèhezkièl 9 iku padha karo panyegelan ing Wahyu 7. Panjenengané lagi ngrembag bab mangsa wektu panyegelané 144.000. Panjenengané ngandika yèn wong-wong kang kuduné dadi para pangreksa wus ngiyanati kapitadosané.

“Padha njupuk pendirèn manawa kita ora prelu ngarep-arep mukjijat lan pangatoning kasunyataning pangwasané Allah kang cetha kaya ing jaman-jaman biyèn. Jaman wis owah.” Kalepatané kang kapisan yaiku nglawan Pambengoking Tengah Wengi, kanthi kandha, “Apa kang dumadi ing sajarah Pambengoking Tengah Wengi iki ora kaulang manèh.” Padha tumiba metu saka dalan.

“Tembung-tembung iki ngukuhaké ora precayané wong-wong mau, lan wong-wong mau banjur ngandika: Pangéran ora bakal nindakaké kabecikan, lan uga ora bakal nindakaké piala. Panjenengané kakehan sih-rahmat kanggo nekani umaté kanthi paukuman. Mangkono ‘Katentreman lan kaslametan’ dadi pamasar saka wong-wong sing ora bakal ngangkat swarané manèh kaya slompret kanggo nduduhaké marang umaté Allah pamaréntahané, lan marang brayat Yakub dosa-dosané. Asu-asu bisu sing ora gelem nggero iku ya wong-wong sing ngrasaaké piwales adil saka Allah sing kaganggu kamulyané. Para priya, para prawan, lan bocah-bocah cilik kabèh padha tiwas bebarengan.” Testimonies, jilid 5, 211.

Yeremia, nalika ngandika bab kegagalan kapindhone William Miller, ngendika, “Mangkene pangandikaning Pangeran; Kaipat-ipati wong kang ngendel marang manungsa, lan ndadèkaké daging dadi lengené, lan kang atiné nyingkur saka Pangeran.” Yeremia 17:5 (KJV). Manawa kowé ngendel marang manungsa, atimu nyingkur saka Pangeran.

Penampikan kapisan ing wekasana yaiku Pamecut Wengi-tengah, sawijining pangulangan saka panyingkapan panguwasané Allah. Penampikan kapindho yaiku ngendel marang daging. Penampikan katelu yaiku Undhang-undhang Minggu.

Mung ana rong golongan. Saben golongan kanthi cetha kacap, salah siji nganggo segelé Gusti Allah kang gesang, utawa nganggo tandhané kéwan buas utawa reca-gambarané. Saben putra lan putri Adam milih salah siji, Kristus utawa Barabas, dadi panguwasané. Lan kabèh wong kang mapanaké awaké dhéwé ana ing sisih wong-wong kang ora setya, padha ngadeg ana ing sangisoré panji irengé Iblis, lan katamtokaké minangka wong kang nampik sarta ngina Kristus. Wong-wong kuwi katamtokaké minangka wong kang kanthi sengaja nyalibaké Gusti gesang lan kamulyan. *Review and Herald*, 30 Januari 1900.

Siji prakara mesthi: para Advent Hari Pitu kang ngadeg ana ing sangisoring panjining Iblis dhisik bakal nyingkirake kapitadosane marang Rohing Ramalan.

Adventisme mbaleni proses pangujian telung tataran sing wis digagalaké déning William Miller. Nanging para malaékat lagi ngentèni kanggo ngangkat Miller lan nggawa dhèwèké mulih marang Juruwilujengé. Kanggo para Adventis sing nampa tandha kéwan galak iku, para malaékat sing ngentèni wong-wong mau dudu para malaékat sing padha ngentèni Miller.

Bola-bali kula sampun dipun tédahaken bilih pengalaman-pengalaman umatipun Allah ing jaman kapungkur boten kenging kaanggep dados kasunyatan-kasunyatan ingkang sampun pejah. Kita boten kenging ngladosi cathetan pengalaman-pengalaman punika kados dene ngladosi almanak taun kapengker. Cathetan punika kedah tansah dipun emut, awit sajarah badhé malih piyambak. *Publishing Ministry*, 175.

Kenging punapa kita kedah ngélingi Pambengok Wanci Tengah Bengi? Awit sajarah badhé kaulang malih. Ing sajarah punika, pekabaran ingkang badhé njalari goncangan punika inggih 2520 lan 2300; prakawis punika badhé ndadosaken tiyang-tiyang medal saking pasamuwan-pasamuwan.

Nanging, apa sajarah iki, yaiku Panguwuh Tengah Wengi, satemene bakal kaulang manèh, utawa mung sajarah waé? Gatekna kutipan sabanjuré iki:

Ana sawijining jagad sing gumlethak ana ing piala, ing pangapusan lan kasasar, ana ing sajroning ayang-ayange pati piyambak,—turun turu, turun turu. Sapa sing ngrasakake rekasaing jiwa kanggo nggugah wong-wong mau? Swara apa kang bisa nggayuh wong-wong mau? Pikiran kawula kabekta menyang mangsa ngarep, nalika pratandha bakal diparingake. “Lah, Panganten Kakung rawuh; metua sira kanggo nemoni Panjenengane.” Nanging ana sawatara sing wis tundha anggone ngupaya lenga kanggo ngebaki lampune, lan kasep temen wong-wong mau bakal nemokake manawa watak, kang dilambangake déning lenga iku, ora bisa dipindhahake. *Review and Herald*, 11 Februari 1896.

Sajarah Babak Tengah Wengi iki katindakake maneh satemene tembung demi tembung.

Ellen White mangertos bilih 2520 punika satunggaling wangsit wekdal ingkang sah lan bilih punika dipunginakaken déning Gusti kanggo ngasilaken wekdal tundha, kuciwa ingkang ndadosaken pengalaman ingkang nyawisaken para priya lan wanita supados lumampah

kanthi pitados mlebet ing Papan Inkgang Mahasuci sesarengan kaliyan Kristus.

Kita durung nyoba mbuktekake 2520 saka Kitab Suci nganti saiki. Ing panaliten babagan Loro Lohé Habakuk iki, kita luwih dhisik kepéngin njlentrehake kanthi cetha yèn Ellen White ndhukung doktrin-doktrin iki, sing saiki ditolak déning Adventisme; sawisé kuwi, kita bakal mlebu ing panaliten Alkitabiah.